

17. Справа про ревізію Куп'янської міської Управи та приданні суду посадових осіб цієї управи (3.06.1908 р. – 25.08.1909 р.). – Державний архів Харківської області (далі ДАХО). – Ф.19. – Оп. 1. – Спр.68. – 36 арк.

18. Семёнов Д. Д. Городское самоуправление. Очерки и опыты / Семёнов Д. Д. – СПб. : Тип. Н. Я. Стойковой, 1901. – 387 с.

19. Про притягнення до відповідальності члена Харківської міської управи О. Ю. Вагнера за 338 і 341 ст.ст. уложення про покарання (2.01.1912 р. – 02.1912 р.). – ДАХО. – Ф. 19. – Оп. 1. – Спр. 123. – 27 арк.

20. Михайловский А. Г. Реформа городского самоуправления в России / Михайловский А. Г. – М. : Польза, 1908. – 109 с.

21. Устав о Гражданском Судопроизводстве // Свод законов Российской империи. – Изд. 1892 г. – Т. XVI ч. 1.

22. Перелік постанов Луганської Міської Думи (27.02.1901 р. – 30.12.1901 р.). – ДАЛО. – Ф. 60. – Оп. 1. – Спр. 3. – 63 арк.

23. Перелік постанов Луганської Міської Думи за 1904 р. (27.01.1904 р. – 27.10.1904 р.). – ДАЛО. – Ф. 60. – Оп. 1. – Спр. 6. – 31 арк.

24. Справа про стягнення зі службовця міської управи Мірошніченка В. грошей на користь Шуандера Г. (3.01.1908 р. – 9.02.1909 р.). – ДАЛО. – Ф. 469. – Оп. 1. – Спр. 11. – 5 арк.

УДК 343.92.018(477.61)

І.О. Топольскова
Я.О. Поролло

АНАЛІЗ МЕТОДОЛОГІЇ КОМПЛЕКСНОГО КРИМІНОЛОГІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ЗЛОЧИННОСТІ В РЕГІОНІ

У статті на підставі дослідження праць провідних зарубіжних і вітчизняних науковців запропоновано методологію дослідження регіональної злочинності. За методологічну основу регіонального аналізу злочинності узяті положення про те, що головним об'єктом вивчення є територіальний соціально-кримінологічний комплекс. Визначені основні методи дослідження.

Ключові слова: *методологія, кримінологічне дослідження, регіон, злочинність.*

В статье на основе исследований работ ведущих зарубежных и отечественных ученых предложена методология исследования региональной преступности. За методологическую основу регионального анализа преступности взято положение о том, что основным объектом изучения является территориальный социально-криминалистический комплекс. Обозначены основные методы исследования.

Ключевые слова: *методология, криминалистическое исследование, регион, преступность.*

The article based on research work of leading foreign and domestic scientists proposed research methodology of a regional crime. The proposition that the main object of study is the territorial socio-criminological complex. The article also defines the basic methods of research.

Key words: *methodology, criminological research, region, criminality.*

Питання методології, пов'язані з регіональним дослідженням злочинності, є найбільш пріоритетним напрямом сучасної кримінології. Це пов'язано, з тим, що в територіальному розрізі злочинність у різних регіонах країни виявляється по-різному, з специфічними особливостями: в одних йде стрімке її зростання, а в інших - зниження. Для цього є об'єктивні причини, зокрема, багатонаціональна, різкі відмінності в економічному, соціальному, історичному, демографічному й т.і. розвитку регіонів, негативні наслідки яких по-різному детермінують злочинність.

Проблема злочинності останнім часом помітно загострилася, що викликає зрозумілу стурбованість, тривогу і навіть страх перед нею в суспільстві. Серед тих проблем, які спостерігаються в нашому суспільстві на сучасному етапі його розвитку (нестабільність у економіці, соціальне мегарозшлюснення, розгул злочинності, зрощення її з державним апаратом, економічними інститутами, надання їй все більш організованих рис, глибоких, украй негативних наслідків, як для суспільства, так і для індивіда), регіональне вивчення означеного антисоціального явища, як більш конкретне та конструктивне дослідження, набуває все більшого значення" [16, С. 115].

У більшості кримінологічних досліджень саме при регіональному (територіальному) аналізі злочинності розглядається інтеграційний результат взаємодії всіх соціальних процесів і явищ, які протікають не тільки в суспільстві в цілому, але й які мають лише територіальні специфічні ознаки.

Проблема регіональної (територіальної) злочинності почала привертати увагу вчених-юристів ще більше ста років тому. У своїх наукових працях відомі юристи минулих років - А.А. Герцензон, М.Н. Гернет, Е.Н. Тарковский та інші, розглядаючи це питання, зазначали, що вивчення злочинності в територіальному розрізі має велике наукове та практичне значення. У цьому аспекті можуть бути зазначені такі теми: комплексне вивчення одного чи ряду найбільш небезпечних і найпоширеніших видів злочинів у межах союзної республіки або області (краю); або міста чи окремого району, або кількох районів [5, С. 82]. Ці вчені в своїх працях розкрили зв'язок злочинності з економічними та соціальними чинниками й намагалися пояснити причини зростання злочинності на окремих територіях країни.

Сучасні вчені-кримінологи також проводять численні дослідження в найширшому аспекті: від пошуку регіональних відмінностей злочинності та властивих їм статистичних закономірностей - до виявлення причин таких відмінностей і визначенні кримінологічних зон окремих регіонів, міст, районів тощо та їх класифікації.

Гносеологічний процес пізнання регіональних відмінностей злочинності пройшов шлях від простого опису та порівняння відмінностей злочинності - до розкриття механізмів взаємодії явищ, які вивчаються,

пояснення причин. При цьому розкривалися закономірності та виділялися чинники, які впливали, зокрема, на структуру, стан і динаміку злочинності в конкретних територіальних утвореннях. Це давало можливість диференціювати регіони залежно від "специфічного" комплексу цих кримінологічних чинників і закономірностей, що визначають злочинність і її конкретні показники [6, С. 38].

Так, Г.А. Аванесов відзначає, що порівняльний регіональний підхід до вивчення злочинності дозволяє фіксувати не тільки загальні закономірності, але й специфіку руху причин і умов такого явища, особливості його місцевого прояву. Це створює передумови для диференціації заходів попередження злочинності, профілактики злочинів з урахуванням особливостей і перспектив розвитку регіону [2, С. 174].

Таким чином, злочинність відображає негативні властивості стану, функціонування та розвитку суспільного організму як цілого. Ці властивості взаємодіючих компонентів у тих або інших місцевостях виявляються по-різному, а значить, адекватно цьому, вони відображаються й у злочинності. Це нове розуміння злочинності (не як сукупності окремих злочинів) дозволяє говорити про територіальну злочинність як про самостійний вид, так само, як про рецидивну, міську, сільську злочинність неповнолітніх тощо, з властивими їй закономірностями та специфікою. З цією метою в нашій роботі нам необхідно уточнити термін нового виду злочинності (в територіальному аспекті), щоб досягти одноманітності в розумінні її суті.

У зв'язку з появою нового (територіального) напрямку у вивченні злочинності в літературі широко використовуються різні терміни: "географія злочинності" [18, С. 8], "територіальні відмінності злочинності" й "регіональна злочинність" [16, С. 115, 116] і т.д. Їх вживання в територіальних дослідженнях злочинності одні пов'язують з "геофізичними" особливостями злочинності, інші – з соціальними умовами життя населення.

Разом з тим, під територіальними відмінностями злочинності розуміємо весь комплекс властивостей (географічні, соціальні, демографічні, історичні тощо), в яких відбувається реалізація однієї із специфічних неадекватних форм людської поведінки. Більш справедливим було б використовувати термін "регіональна злочинність", яка якраз і відображає територіальні, історичні, економічні, соціальні й інші особливості (відмінності) тих же явищ, процесів і їх властивостей, які відображають злочинність взагалі.

Слово "регіон" походить від латинського *regio* і означає "район, область". У Великій Радянській Енциклопедії регіон визначається як "велика індивідуальна територіальна одиниця (наприклад, природна, економічна, політична та ін.)" [15, С. 1111]. У Словнику російської мови С.І. Ожегова "регіон" означає "території, райони, об'єднані за будь-якою спільною ознакою" [12, С. 671]. У кримінологічній літературі під регіоном розумі-

емо певну частину території країни з однорідними соціально-економічними, соціально-психологічними та демографічними ознаками, які зумовлюють особливості злочинності в певному територіально-просторовому формуванні [3, С. 59].

Конституція України (ст. 132) до характерних ознак регіону включає історичні, економічні, екологічні, географічні та демографічні особливості, етнічні й культурні традиції [9, С. 62].

Представники сучасної школи кримінології, продовжуючи вивчати регіональну злочинність, виділили дослідження в галузі територіального вивчення злочинності в самостійний напрям, що дозволяє говорити про "регіональну кримінологію".

На думку Е.Е. Раска, з яким наші позиції розуміння співпадають, розглядатимемо регіон як територіально-просторове формування суспільства. Суть територіального підходу в тому, що злочинність розглядається як певна дисфункція суспільного організму, а вивчення емпіричних проявів злочинності в розрізі територіально-просторових систем дозволяє оцінити її як віддзеркалення соціальних властивостей суспільного організму або якості умов його життєдіяльності в характеристиках злочинності, в породженні злочинної активності населення. В цьому значенні злочинність виступає як свого роду соціальний показник, як дзеркало, що відображає реальний стан суспільного організму в цілому, а не як особливі, невідомо звідки узяті чинники злочинності [13, С. 25].

Таке визначення дозволяє зробити висновок про те, що регіональне дослідження злочинності повинне бути вирішальним при проведенні кримінологічних досліджень, результати яких зрештою дають можливість виробити стратегічні заходи боротьби із злочинністю.

Найважливішим методом при регіональному (територіальному) дослідженні злочинності є порівняльний аналіз, не дивлячись на те, що ми досліджуємо: країну, область, край, місто, селище, населений пункт. У всіх випадках при регіональному (територіальному) дослідженні порівнянню підлягають показники стану, динаміки, структури злочинності, вивчаються явища та процеси соціально-економічного, демографічного соціокультурного характеру. При цьому необхідною умовою є можливість порівняння об'єктів однакового ієрархічного рівня із застосуванням однакових показників.

Залежно від цілей і завдань регіонального дослідження слід виділити два основні підходи до територіального напрямку вивчення злочинності. Це - конкретно-кримінологічний і комплексний соціально-кримінологічний. Обидва підходи мають близькі риси, але одночасно їм властиві й істотні відмінності. Загальними виступають об'єкт (регіон, район, місто тощо) і предмет (злочинність) дослідження. Відмінності ж полягають в конкретних завданнях досліджень і, як наслідок цього, в методиці їх вирішення [14, С. 102].

Прихильники першого напрямку Михайловська І.Б., Возняк А.В. та

інші називають його порівняльно-регіональним і орієнтують його на кримінологічні дослідження великих територіальних утворень: країна, область, регіон. Характерним для такого напрямку є підхід щодо вивчення причин злочинності, який фіксує загальні закономірності їх виникнення, а також враховує специфічні прояви їх в конкретному регіоні, що дозволяє підходити до соціальної профілактики диференційовано, з урахуванням особливостей і перспектив розвитку регіону [10, С. 104].

У конкретно-кримінологічних дослідженнях основними завданнями висуваються наступні:

- 1) вивчити територіальний розподіл злочинності або окремих її видів в регіоні;
- 2) вивчити та проаналізувати кількісні (рівень, стан, динаміку) й якісні (структуру та характер) показники територіального розподілу злочинності;
- 3) досліджувати причини й умови прояву злочинності або її видів у певних частинах регіону;
- 4) розробляти конкретні соціальні заходи для вдосконалення системи спеціальної профілактики та проведення регіональних програм боротьби із злочинністю.

Предметом конкретно-кримінологічних досліджень є аналіз територіальних відмінностей злочинності в межах окремо взятого регіону.

При такому підході дослідження можна виділити ряд переваг: простота методики дослідження, оперативність інформації, порівняння, результати аналізу окремих видів злочинів у зонах її локалізації своєчасно використовувати на практиці.

До недоліків можна віднести, що тут причини злочинності (соціальна природа) вивчаються через прояви власне злочинності (слідство) як сукупності злочинів. Як справедливо зазначив Забрянський Г.І. єство такого підходу – від стану злочинності в регіонах до пошуку соціальних причин і умов, що породжують територіальну неоднорідність злочинності [8, С. 44].

Прихильники іншого напрямку, комплексного соціально-кримінологічного, такі як Алфьоров С.М., Федоренко Д. В. роблять акцент на вивчення предмету: від соціально-економічної характеристики регіону – до територіальної специфіки злочинності [1, С. 17; 17, С. 18].

Відповідно до визначеної мети комплексного соціально-кримінологічного дослідження ставляться такі завдання:

- 1) вивчити безліч кримінологічних чинників (соціально-економічні, соціально-психологічні, демографічні, територіальні, історичні), які мають негативний вплив на криміногенну обстановку в регіоні;
- 2) провести соціально-кримінологічну типологію (класифікацію) досліджуваної території регіону;

3) проаналізувати регіональні закономірності між соціально-територіальними процесами та злочинністю;

4) здійснити аналіз і оцінку впливу соціально-економічних умов на кількісні та якісні параметри кримінальної обстановки у виділених територіях;

5) розробити пропозиції та рекомендації соціально-економічного характеру щодо зниження криміногенності в регіоні, окремих частинах його територій.

При комплексному соціально-кримінологічному підході злочинність (слідство) вивчається за допомогою дослідження територіально-криміногенного аспекту соціально-економічного розвитку регіону (причина).

Переваги такого підходу – вивчення злочинності як соціального явища, а не як простої сукупності правопорушень, дозволяє проводити аналіз ситуації кримінології в регіоні та в його частинах, давати обґрунтований соціально-економічний прогноз, який так необхідний для розробки регіональних комплексних програм щодо попередження злочинності [4, С. 17].

Методологічною основою регіонального аналізу злочинності депресивного регіону може виступати відповідне положення про те, що головним об'єктом вивчення є територіальний соціально-кримінологічний комплекс. Саме його особливості функціонування можуть призводити до кількісних та якісних відмінностей стану злочинності в певному регіоні.

При проведенні регіонального дослідження найважливішою умовою є здійснення соціально-кримінологічної типології регіону, яка визначається як територіальне групування районів і міст регіону за соціальними та кримінологічними характеристиками. Провівши типологію можна виділити об'єкти, що мають певну якісну однорідність показників, які характеризують стан злочинності, а також виявити причини й умови її виникнення. Типологія регіону дозволяє аналізувати закономірності стану злочинності в окремих частинах регіону та стримувати її в соціально-прийнятних межах.

Серйозною науковою проблемою таких досліджень є пошук інтегрального показника, який би найбільш точно відображав ступінь криміногенності обстановки в регіоні. Спробою її рішення стало обґрунтування та подальше використання такої категорії, як кримінальна ураженість населення.

У цьому дослідженні нам необхідно знайти залежність характеру злочинності від соціально-економічного профілю території. Тут необхідно розглянути такі показники як: співвідношення чисельності міського та сільського населення, типи населених пунктів, джерела отримання доходів жителями регіону.

Методологія, методика та техніка групування (типології, класифікації), регіонів розроблені економістами, географами, соціологами можуть

використовуватися і в соціально-кримінологічній типології. При розгляді методик різних соціально-економічних групувань регіону з'ясовується, що їх основу складає правильний вибір показників, які повною мірою відображають кінцеву мету типології об'єктів, повне вивчення явищ і процесів, для яких створюється така типологія, а також простота розрахунків при проведенні обчислень і правильна інтерпретація кінцевих результатів.

Ураховуючи всі вищезазначені умови необхідно виділити ряд чинників, що впливають на злочинність у регіоні з метою проведення соціально-кримінологічної типології окремих територій області.

До першої групи – економічні показники – відносимо: ВВП (валовий внутрішній продукт), середня оплата праці, прожитковий мінімум, рівень бідності населення, рівень безробіття, темпи зростання ВВП, індекс промислового виробництва, дефіцит бюджету, рівень інфляції, розміри податків, індекс споживацьких цін, ступінь криміналізації економіки.

До другої групи – соціальні показники – відносимо: співвідношення зростання доходів і витрат населення, середній рівень споживання найважливіших продуктів харчування, рівень освіти, рівень народжуваності, рівень смертності, рівень захворюваності, розмір міграції населення, ступінь забезпеченості житлом, ступінь забезпеченості необхідними умовами життєдіяльності (об'єкти соціально-культурного життя, установи охорони здоров'я) та ін.

До третьої групи – кримінологічні показники – відносимо: коефіцієнти загальної злочинності, коефіцієнт тяжких злочинів, коефіцієнт злочинів проти особи, коефіцієнт злочинів, скоєних неповнолітніми та при їх співучасті, число злочинів, учинених особами, що раніше скоювали злочини, рівень міської і сільської злочинності тощо.

Крім цих основних груп необхідно враховувати й інші чинники, які також впливають на рівень, структуру та динаміку злочинності в регіоні. До цієї групи відносимо: екологічні, демографічні, етнічні та політичні.

При дослідженні злочинності в регіоні, а саме при вивченні її особливостей, перед дослідником постає завдання всебічного врахування великої кількості показників регіону [11, С. 117].

На основі статистичного аналізу цих соціально-кримінологічних показників можна зробити висновок, що вони утворюють багаторівневу ієрархічну систему, де все пов'язано за рахунок прямих і зворотних зв'язків, а величина зв'язку залежить не тільки від соціально-кримінологічних показників (соціальних, економічних, демографічних параметрів), а змінюється в часі та не є постійною величиною. На сьогодні широке вживання на практиці статистичних досліджень і аналізу даних одержали методи з використанням алгоритмів автоматичної класифікації (АК). Ці алгоритми призначені для розбиття безлічі об'єктів на задане або невідоме число однорідних у певному значенні класів. Резуль-

тат роботи алгоритму оцінюється на підставі деякого математичного критерію якості класифікації. При цьому початкова інформація про об'єкти, що класифікуються, надана значеннями багатовимірної ознаки (по кожному об'єкту). Поняття однорідності засновано на припущенні, що геометрична близькість двох або декількох об'єктів у деякому просторі ознак означає близькість їх фізичних властивостей. Алгоритми автоматичної класифікації (кластерного аналізу) [7, С.100] входять до складу практично всіх сучасних пакетів прикладних програм статистичної обробки багатовимірних даних.

Первинний опис і визначення предмету, відомого зараз під назвою "кластерний аналіз", був зроблений Тріоном в 1939 році. У книзі Тріона та Бейлі, що вийшла в 1970 році, розглядається обчислювальна система, призначена для вирішення завдань кластеризації і аналізу чинника в галузі соціології.

Сучасний рівень розвитку методів багатовимірного статистичного аналізу та наявність ЕОМ дозволяють здійснювати класифікацію об'єктів з урахуванням всіх істотних структурно-типологічних ознак і характеру розподілу об'єктів у заданій системі ознак.

На сьогодні існує багато методів побудови класифікації багатовимірних об'єктів за допомогою ЕОМ. При цьому традиційно виділяють дві групи методів. Методи першої групи пов'язані із завданнями "пізнання", ідентифікації "об'єктів". Вони одержали назву методів розпізнавання образів. Значення розпізнавання полягає в тому, щоб будь-який об'єкт, що надається машині, був віднесений до одного з наперед сформованих класів з якнайменшою вірогідністю помилки. Тут машині спочатку надають "повчальну послідовність" об'єктів (про кожне з яких відомо, до якого класу чи "образу" він належить), а потім, машина повинна розпізнати, до яких класів відносяться нові об'єкти з сукупності, що вивчається.

Більш загальний підхід до класифікації включає не тільки віднесення об'єктів до одного з класів, але й одночасне формування власне "образів", число яких може бути наперед невідоме. За відсутності повчальної послідовності така класифікація проводиться на основі прагнення зібрати в одну групу в деякому розумінні схожі об'єкти, та ще так, щоб об'єкти з різних груп (класів) були по можливості несхожими. Саме такі методи одержали назву методів автоматичної класифікації (кластерного аналізу, розпізнавання образів).

На сьогодні розроблені десятки та сотні різних алгоритмів, які реалізують багатовимірну класифікацію автоматично. Вони засновані на різних гіпотезах про характер розподілу об'єктів у багатовимірному просторі ознак, на різних математичних процедурах.

Як вже згадувалося, алгоритми автоматичної класифікації відрізняються великою різноманітністю. Це можуть бути, наприклад, алгоритми, які реалізують повний перебір поєднань об'єктів або здійснюючу випадкове розбиття безліч об'єктів. У той же час більшість таких алгоритмів

складається з двох етапів. На першому етапі задається початкове (можливо, штучне або навіть довільне) розбиття безлічі об'єктів на класи та визначається деякий математичний критерій якості автоматичної класифікації. Потім, на другому етапі, об'єкти переносяться з класу до класу до тих пір, поки значення критерію не перестане поліпшуватися.

При цьому якість одержаної класифікації оцінюється за деякими критеріями. Критерій якості класифікації у тій чи іншій мірі відображають наступні вимоги:

- а) усередині класів об'єкти повинні бути тісно пов'язані між собою;
- б) об'єкти з різних класів повинні бути далекі один від одного;
- в) за інших рівних умов розподіли об'єктів за класами мають бути рівномірними.

Перші дві вимоги виражають стандартну концепцію компактності класів розбиття; остання вимога полягає в тому, щоб критерій не нав'язував об'єднання окремих класів об'єктів.

Таким чином, для успішного функціонування вище описаної системи необхідно не тільки вибрати алгоритми АК, але і критерій оцінки якості класифікації (розбиття). Крім того, такий критерій може бути використаний для відповіді на питання про можливість розбиття на класи заданої сукупності об'єктів за допомогою обраного алгоритму.

Третьою необхідною складовою системи є модель взаємодії системи з об'єктами навколишнього середовища. Зазвичай процес формування цієї складової називають "вибором простору ознак", оскільки саме формальний кількісний опис об'єкту у вигляді вектора ознак визначає відносини такої системи й об'єкту.

Особливий інтерес становлять моделі, в яких об'єкт заданий порівняно невеликим числом інформативних параметрів. У цьому випадку значно спрощується постановка та вирішення зворотного завдання, тобто завдання розпізнавання й ідентифікації об'єктів за даними вимірювань. Реалізація саме такої моделі пропонується в означеній роботі.

Таке дослідження передбачає вивчення специфіки місцевих економічних, політичних, соціальних й інших умов, які певним чином впливають на спосіб життєдіяльності людини, а також тих, що впливають на вчинення різних злочинів і на практику боротьби з ними, яка склалася в правоохоронних органах регіонів.

Результатом розрахунків став підрозділ Луганського регіону на групи, тобто проведена соціально-кримінологічна типологія об'єктів. Регіон виступає як територіальна соціально-економічна система, в якій специфіка взаємодії природного середовища й функціонально-компонентних підсистем матеріального виробництва, розселення, інфраструктури та життєдіяльності зумовлює територіальну неоднорідність соціальних, у тому числі, криміногенних, процесів.

Запропонована в роботі методологія регіонального аналізу соціально-кримінологічної злочинності може бути основою при розробці комплексної програми боротьби зі злочинністю в кожному окремо взятому регіоні, але вже з урахуванням конкретних соціально-економічних, демографічних, політичних й інших чинників функціонування регіону.

Використана література:

1. Алфьоров С.М. Діяльність органів внутрішніх справ по протидії злочинності у курортних регіонах (кримінологічне дослідження на матеріалах Запорізької області): Дис...к.ю.н. - Х., 2003. - С. 197.
2. Аванесов Г.А. Криминология. - М., 1984. - С. 174.
3. Беляев Н.А., Цалиев В.М. Вопросы методологии регионального подхода к исследованию преступности // Вестник ЛГУ, Вып. 3. - 1986. - С. 59.
4. Ваничкин Д.Е. Криминологическая характеристика и предупреждение преступности в регионе (на материалах Ставропольского края): Дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08 / Ваничкин Дмитрий Евгеньевич. - Ставрополь, 2004. - С. 184.
5. Герцензон, А. А. О направлениях криминологических исследований / А. А. Герцензон // Советское государство и право. - 1964. - № 8. - С. 78-88.
6. Горяинов К.К., Силаев А.И. Криминологическая обстановка и ее региональные особенности: Учебное пособие. - М., 1985 с.
7. Дюрбан Б. и Оделл П.Кластерный анализ. Пер. с англ. Е.З. Демиденко. Под ред. А. Я. Боярского. Предисловие А. Я. Боярского. М., "Статистика", 1977. - 128 с. с ил.
8. Забрязкий Г.И. Криминологическая классификация регионов Российской Федерации // Вестник Моск.ун-та. Серия 11. Право. - 1993. - № 2. - С. 42-51.
9. Конституція України (прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року). - К.: Преса України, 1999. - 80 с.
10. Михайловская И.Б., Возняк А.В. Социально-экономическое развитие региона и противоправное поведение // Социологические исследования. - 1980. - № 4. - С. 104.
11. Мінченко С. Методологічні аспекти аналізу злочинності в регіоні // Право України. - 2001. - № 4. - С. 114-117.
12. Ожегов С.И. Словарь русского языка: 70000 слов / Под ред. Н.Ю. Шведовой. - 23-е изд., испр. - М: Рус. яз., 1990. - 917 с.
13. Раска Э.Э. Преступность как показатель состояния социального пространства // Теоретические проблемы изучения территориальных различий в преступности. Тарту, 1987.
14. Ростов К.Т. Методология регионального анализа преступности в России: Дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.08/ Ростов Константин Тимофеевич. - СПб., 1998. - С. 422.
15. Советский энциклопедический словарь. / Гл. ред. А.М. Прохорова. - 4-е изд. - М.: Советская энциклопедия, 1988. - 1600 с.

16. Сутурин М.А. Региональное изучение преступности (теоретические аспекты) // Вестник Томского государственного университета. – 2008. – № 5. – С. 115-119, всего 192 с.

17. Федоренко Дмитрий Витальевич Геоприминогенная обстановка в особо крупном промышленном городе (на основе статистических данных по городу Донецку) Дис. ... канд. юрид. наук. – Донецк, 2000. – С. 204.

18. Шоткинов С.А. География преступности: К вопросу о понятии, предмете, методе // Сибирский юридический вестник, 2001. – № 4. – 280 с.

УДК 342.518:004(477)

Я.С. Беляя

КОНСТИТУЮВАННЯ ЕЛЕКТРОННОГО УРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Електронне урядування – крок до вдосконалення та подальшої інформатизації суспільства, створення якого передбачає підвищення конкурентоздатності країни в цілому, матеріального й духовного світогляду людини. Проте, універсализація системи урядування України неможлива через відсутність належного законодавчого регламентування. У статті надана конкретизація умов щодо реалізації основоположних ідей та розробок електронного урядування, що обумовлює необхідність імплементації міжнародних правових стандартів у цій галузі та приведення у відповідність всіх існуючих. Наявність чіткого нормативного регулювання електронного урядування передбачає перспективу створення цілісної системи законодавства держави.

Ключові слова: *електронне урядування, система урядування, інформатизація суспільства, законодавче регламентування.*

Электронное правительство – шаг к усовершенствованию и дальнейшей информатизации общества, создание которого предусматривает повышение конкурентоспособности страны в целом, материального и духовного мировоззрения человека. Однако, универсализация системы правительства Украины невозможна из-за отсутствия должного законодательного регламентирования. В статье предоставлена конкретизация условий по реализации основополагающих идей и разработок электронного правительства, что обуславливает необходимость имплементации международных правовых стандартов в этой области и приведение в соответствие всех существующих. Наличие четкого нормативного регулирования электронного правительства предусматривает перспективу создания целостной системы законодательства государства.

Ключевые слова: *электронное правительство, система правительства, информатизация общества, законодательное регламентирование.*

Electronic government is a step to improvement and further informatization the society, creation of which provides for increasing the competitiveness of the country in whole, the material and spiritual outlook of a person. However, the universalization of the system of government of Ukraine is impossible, because where there is no proper legislative regulation. This article provides concretization the conditions for realization the fundamental ideas and developments of electronic government, that stipulates the necessity of implementation the